

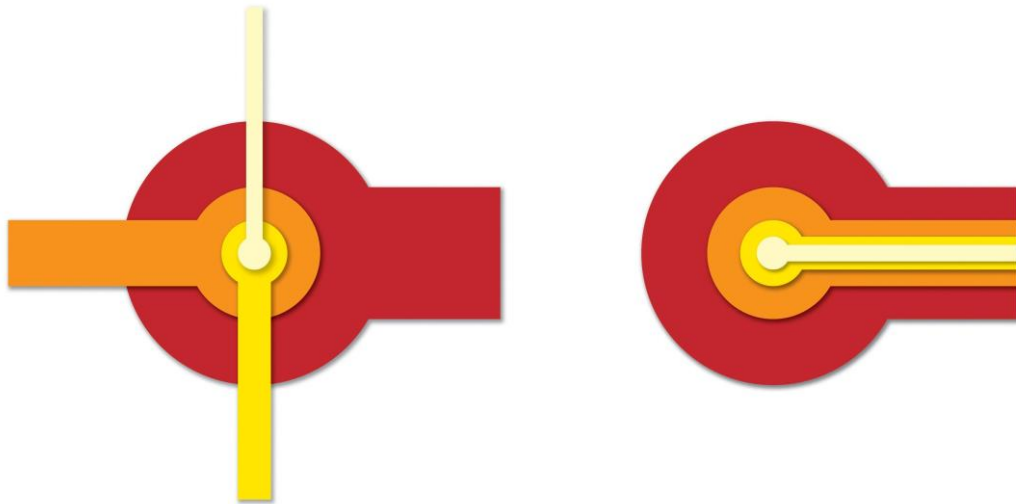
Jó gyakorlatok INTER_511BCD_H

A szerző neve és intézménye:

János Szász Saxon, Széchenyi Academy / Poly-Universe Ltd, Szokolya, Hungary

A probléma / gyakorlat leírása: **A Poliuniverzum ideje**

Képzeld el, hogy az Atomi világban hozzánk képest borzasztó gyorsan telik az idő, a Földön éppen úgy, ahogy érzékeljük, és a Galaktikus világban pedig földi világunkhoz képest iszonyú lassan telik az idő. A Poliuniverzum időmérő szerkezete (1. ábra), lényegében hasonlít a megszokott hagyományos időmérő órákhoz. Az a különbség csupán hogy a polidimenzionális óránk legkisebb mutatója nem áll meg a másodpercnél.

1. ábra: SAXON, Kelőretil 2018, 50×50 cm, akril, fa, kinetikus alkotás

Kérdések:

1. Hány mutatójának kellene lenni a Poliuniverzum órájának, ha az anyagi világ összes ismert intervallumának relatív idejét egyszerre akarnánk mérni?
2. Milyen sebességgel forogna a legkisebb mutató a legnagyobbhoz képest?
3. Építsetek színes papírból ilyen órákat a fizikai határokon belül, a mutatókra írjátok rá, hogy melyik tartomány idejét méri!

- *Miért jó ez a gyakorlat:* Gyermeki fantázia még zökkenőmentesen elérkezhet az anyagi világ határaihoz, és ebben a feladatban az időn keresztül megsejtheti a legkisebb anyagi részecskék elillanását és a legnagyobb anyagalmazok rezzenéstelen világát.
- *Milyen szinten alkalmazható:* Szaktanár, középiskola, felső tagozat
- *Iskolai tantárgy(ak):* Fizika, technika, kreatív művészetek, matematika

- *Megjegyzések:* https://www.youtube.com/watch?v=i93Z7zljQ7I&ab_channel=HarryEvett

Jele	Elnevezése	Értéke tizedestörttel	Értéke normálalakos számmal
–	tizedmásodperc	0,1 s	10^{-1} s
–	századmásodperc	0,01 s	10^{-2} s
ms	milliszekundum (ezredmásodperc)	0,001 s	10^{-3} s
μ s	mikroszekundum (milliomod másodperc)	0,000 001 s	10^{-6} s
ns	nanoszekundum	0,000 000 001 s	10^{-9} s
ps	pikoszekundum	0,000 000 000 001 s	10^{-12} s
fs	femtoszekundum	0,000 000 000 000 001 s	10^{-15} s
as	attoszekundum	0,000 000 000 000 000 001 s	10^{-18} s